

Békési Híradó

„Íme, Isten sátora az emberekkel van, és ő velük fog lakni, ők pedig népei lesznek, és maga Isten lesz velük; és letöröl minden könnyet a szemükről, és halál sem lesz többé, sem gyász, sem jajkiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert az első elmúltak. (Jel 21:3-4)

XVIII. évfolyam 4. szám – A BÉKÉSI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG DÍJTALAN IDŐSZAKI HÍRADÓJA – 2017. karácsony

fotó: Serfecz Dávid

**Áldott karácsonyi ünnepeket és sikeres
2018-as évet kívánunk Olvasóinknak!**

Szerkesztői jegyzet

Kedves Olvasó!

„Nem jó az embernek egyedül lenni, alkotok hozzáillő segítőtársat.” (1Móz 1,18) Bár tudjuk azt, hogy ezek a szavak a házasság „alapokmányát” alkotják, talán éppen karácsony tájékán nem érdektelen elgondolkodni az ősi mondaton. Az ember

társaslény, alaptermészetes szerint szüksége van mások társaságára. Csodálom azokat a szent embereket, akik az ókor és a középkor folyamán a teljes magányt választották, és messze fekvő vidékeken kerestek lakóhelyet, hogy remeteként éljenek, életüket Istennek és az imádságnak szenteljék. A középkorban a legfontosabb tevékenység a túlvilági boldogságra tekintettel az ima volt, aztán jött a harcosok, lovagok mestersége, a kétkezi tevékenységet lenézték.

A reformációban sok minden megváltozott. A munka Isten áldása és szent kötelesség, a házasság fontos és szent dolog, a keresztyén hívő ember a közösségeért él. Isten nem akarja, hogy az ember egyedül legyen. Társas életformára rendelte. Mindez magában hordozza azt, hogy az embernek imádkoznia kell egy jó házastársért, keresni kell Isten útmutatását ebben is. A barát, a felebarát, honfitárs segítése és segítsége hasonlóképpen fontos dolog. Nem jó egyedül lenni, az ember közösségben teljesedik ki. Isten mindenkinek adott valamire tehetséget, ezt éppen egy keresztyén gyülekezetben lehet megfelelő módon kibontakoztatni. Köszönetet szeretnénk mondani most azoknak, akik egész éven keresztül önkéntes módon végeztek bármilyen munkát Isten dicsőségére a gyülekezetünkben. Ők megértettek valamit abból, hogy milyen jó közösségben, hálából, szeretetből dolgozni Isten ügyéért. Legyen áldás az életükön! Hálásak vagyunk az élő Istennek ezért az évért, hiszen a reformáció éve kapcsán sok áldásban részesített. Nővekedhettünk ismeretben, tudásban, hitben. A reformáció ne csak egy holt valami, Isten ma is élő és ható, tevékeny Úr. Elődeink példája sarkalljon a szüntelen reformációra, megújulásra az új esztendőben is. Használjuk ki bölcsen a nekünk adatott időt és gondoljuk át életünket. Ha szükséges, korrigáljunk, ha kell, térjünk meg teljes szívvel az élő Istenhez.

Áldott ünnepeket és sikeres új évet kíván:

Muci András a szerkesztő

Kedves Olvasó!

Egy nagyon nehéz, sok feladatot adó esztendő vége felé közeledve nehéz lenne számba venni mindazt, ami gyülekezetünkben és az anyaszentegyház életében történt. A Reformáció 500. jubileumi évében számos rendezvényen emlékezhettünk, ill. meríthettünk erőt a múltba tekintés által a jövő formálására nézve. Mindeközben lassan befejezéséhez közeledik templomunk tornyának felújítása, ami csaknem erőnk feletti feladattá nőtte ki magát.

A közelmúltban végbement gyülekezetünk tisztségviselőinek a tisztújítása is, a megválasztott presbiterek január 1-jével léphetnek szolgálatba. Néhány nap múlva pedig Karácsony, amit Ézsaiás próféta így jelenít meg két és fél ezer évvel ezelőtt: „A nép, amely sötétségben jár, nagy világosságot lát. A halál árnyékának földjén lakókra világosság ragyog. Te megszorítod a népet, nagy örömet szerzel neki. Úgy örülnek színed előtt, mint aratáskor szoktak örülni; ahogyan vígadnak, ha zsákmányt osztnak.” (9,1). A Karácsony tehát világosságot áraszt és örömet hoz. Erről tesz bizonyosságot a betlehemi mezőn nyájukra vigyázó pásztoroknak az Úr angyala „Ne féljetek, mert íme, hirdetek nektek nagy örömet, amely az egész nép öröme lesz: Üdvözítő született ma nektek, aki az Úr Krisztus, a Dávid városában.” (Lk 2,10-12). Ugyanerről beszél Ézsaiás is fenti prófécijában: „...egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk. Az uralom az ő vállán lesz, és így fogják nevezni: Csodálatos Tanácsos, Erős Isten, Örökkévaló Atya, Békesség fejedelme!” (9,5). Majd így folytatja: „Uralma növekedésének és a békének nem lesz vége a Dávid trónján és országában, mert megerősíti és megszilárdítja törvénnyel és igazsággal mostantól fogva mindörökké.” (9,6a). De nem mond mást a Mária názáreti hajlékán bekopogtató angyal sem: „Ne félj Mária, mert kegyelmet találtál az Istennél! Íme, fogansz méhedben, és fiút szülsz, akit nevezj Jézusnak. Nagy lesz ő, és a Magasságos Fiának mondják majd; az Úr Isten neki adja atyjának, Dávidnak a trónját, ő pedig uralkodik a Jákób házán örökké, és uralkodásának nem lesz vége.” (Lk 1,30-33). Karácsonykor az ígélet és a beteljesedés csodálatos összhangban van! Az Ószövetség és az Újszövetség Isten változatlan szeretetéről beszél: „A Seregek Urának féltő szeretete viszi véghez ezt!” – vallja a próféta (Ézs 9,6b). S ezt halljuk az evangéliumban is: „...úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (Jn 3,16). Önkéntelenül is az adventi ének szavai jutnak az eszünkbe: „Álmélkodással csudáljuk Véghetetlen szerelmed, Ó Isten, ha megvizsgáljuk Kijelentett kegyelmed; Ezt száj ki nem mondhatja, Nyelv nem magyarázhatja.” (305:1)

Csak levett sarukkal állhatunk meg újra és újra Isten kijelentése előtt, ahogy annak idején Mózesnek is ezt kellett tennie, amikor Isten a csipkebokor lángjából szólni kívánt hozzá.

A karácsonyi üzenet ma is Krisztusra mutat, aki a legnagyobb áldozatot hozta Isten mélységesen szeretett világáért, mert a legdrágábbat adta oda érte, a saját életét. Ez az önfeláldozó szeretet mozgatja ugyanis a teremtett mindenséget és mindazok szívét, akik Isten ajándékozó kegyelme előtt megnyílnak. Nyissuk meg hát szívünket a karácsonyi ajándék: Jézus Krisztus előtt. Lássuk meg, hogy a Benne tökéletesen megnyilvánuló szabadító szeretet Isten eredeti szándékát mutatja, Aki az embert a maga képére és hasonlatosságára teremtette, s nem akarja, hogy a bűn rontása miatt elveszen. Így áldja meg Isten életünket, munkánkat, másokért vállalt szolgálatainkat úgy az Ünnepek alatt, mint majd a hétköznapi feladatainak végzése közben!

Katona Gyula lelkipásztor

Kedves Barátaim!

Jó néhány évtizede annak, hogy e földi lét áldásait élvezhetem, s ennek következtében láttam, hallottam, tapasztaltam már pár dolgot, elszenvedtem jó néhány divatot is, amik úgy múltak el, ahogyan jöttek, nyomtalanul. Emlékszem, mikor a karácsonyt, mint kifejezést, nyilvánvalóan a tartalma, jelentése miatt próbálták elfeledtetni velünk, és „fenyőünnepnek”, a „szeretet ünnepének” nevezték, abból a meg-

gondolásból, hogy Krisztus nevét is lehetőleg minél előbb felejtjük el. Nem vagyok meggyőződve arról, hogy ez a törekvés ma már nem létezik, kiváltképp akkor, amikor azt hallom, hogy vannak olyan nyugat-európai, keresztyénnek vélt városok, ahol a templomokról leszedik a keresztek, mert sérthet embercsoportokat.

Ma a reformáció 500. évében éppen az ellenkezőnek kellene történni, mert: „Szükség néktek újonnan születetek.” Jn 3,7 Az újjászületés nem jelenti azt, hogy a régi életünket, hitünket, kultúránkat el kell dobnunk, és fenyőünnepet kell tartanunk karácsony helyett, vagy újjászületésünkben Krisztus keresztyénjét ki kell törölnünk az emlékezetünkben.

Tudom jól, hogy a karácsony együtt jár az ajándékozással. Ebben a mi családunk sem kivétel. Karácsony előtt mi is végigjárjuk a boltokat, és azért fő a fejünk, hogy kinek mit vegyünk. Azonban arról nem szabad megfeledkeznünk, hogy a legnagyobb ajándék, amit kaphattunk, azt Istentől kaptuk több mint 2000 éve, hiszen: ...az Íge testté lett és lakozék mi közöttünk (és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét) aki teljes vala kegyelemmel és igazsággal.” Jn 1,14

A legnagyobb ajándék Krisztus urunk, aki legyőzte a halált: „Hogy valaki hiszen ő benne el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” Jn 3,15 A karácsony ezért a legkedvesebb ünnepünk, és mi keresztyének nem tudjuk és nem is akarjuk elfelejteni.

Hadd kívánjak minden kedves olvasónknak áldott karácsonyt és kegyelemmel teljes boldog új esztendőt a székelő asztali áldással.

*Ki asztalt terítesz az égi madárnak,
Teríts asztalt Uram szegénynek s árvának,
Nyújtsd ki Atyám, nyújtsd ki jóságos kezedet,
Adj a koldusnak is tápláló kenyeret,
Ételben, italban legyen bőven részünk.
Gondviselő Atyánk, könyörögve kérünk.
Ámen.*

Gellén János

Köszöntő

Ebben a tanévben gyülekezetünkben tölti gyakorlati évét a gyulai születésű Jánk Alexandra teológus hallgató, aki debreceni diákévei végén érkezett hozzánk. Az alábbiakban az ő bemutatkozását olvashatják.

Mindig nehéz helyzetben találok magam, amikor bemutatkozásra kerül a sor. Vajon mi az, ami az olvasókat, a gyülekezetet érdekelheti velem kapcsolatban? Mit lehet egyáltalán pár mondatban

elmondani magamról, ami nem hat sablonszerűen, mégis ad valamilyen körvonalat rólam? Íme, pár gondolat, amelyet kiemeltem:

1992-ben születtem Gyulán, legnagyobb gyermekként. Három testvérem van, két tinédzser öcsém és egy lassan 4 éves kishúgom. Sokáig voltam egyke, viszonylag nagy a korkülönbség a testvéreim és köztem, ezt mégsem éltem meg soha negatívumként. Fontos szerepet tölt be számomra a párom és a családom. A kezdetektől vallásos közegben nevelkedtem, már óvodás koromtól református intézménybe jártam. Ezt gimnáziumi éveim törték meg valamelyest, amikor a Karácsonyi János Katolikus Gimnázium tanulója lettem. Tulajdonképpen ebben az időszakban forrott ki bennem a református identitásom is: 2008-ban konfirmáltam, 2009-ben előrehozott érettségi vizsgát tettem református hittanból. Ebben az időszakban formálódott, majd fokozottan erősödött meg bennem az elhatározás, hogy teológiai tanulmányokat folytassak az érettségi vizsgát követően. Teológiai tanulmányaimat a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen kezdtem, ahol leginkább a vallásszociológiai és etikai kérdésekkel kapcsolatos előadások keltették fel az érdeklődésemet. Szakdolgozati témám ennek ellenére Júdás leveléből írtam. Megtisztelő, hogy a reformáció 500. évében tehettem le a segédlelkészi eskümet. Tanulmányaim során leginkább a teológia elméleti része került előtérbe, így kifejezetten örömömre szolgál, hogy a Békési Református Egyházköztségben igen sokrétű a gyakorlati lehetőség. Augusztus óta sok mindenbe beleláltam, és úgy érzem sokat tanultam is, - bár még mindig van hova fejlődnöm. A teológia falain belül, vagy külső szemlélőként nem mindig tapasztaltuk, hogy egy lelkésznek mennyire sokszínűnek kell lennie: a szószéken prédikátorként, a hittanórán tanárként, a gyülekezetben lelkigondozóként, a kazuális alkalmakon az Isten üzenetének szócsöveként kell helytállni, és még sorolhatnám. A kötelező konzultációkon mindig elhangzik, hogy meghatározó ez a kevesebb, mint egy év a hatodévesek számára, amit én is időről-időre tapasztalok. Az első keresztes, vagy temetés amit magam végeztem, örök emlékem marad. A még hátralevő gyakorlati időszakban Isten áldását kérem az együttműködésre, és a magam formálódására, tanulására!

Jánk Alexandra

Kovács Dániel üzenete a reformáció évfordulóján

Kovács Dániel, a Szegedi Kis István Református Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium igazgatója az alábbi sorokkal emlékezik a reformáció 500. évfordulójára. Igazgatói gondolatok a Reformáció 500. évfordulóján

Intézményünk élete az európai és a magyar történelem egy áldott pillanatában fogant. Amíg a középkori egyház a korabeli felfokozott istenkeresésre búcsúcedulák árusításával válaszolt, az Ágoston rendi szerzetes pontjaiból kicsíráztak a reformátori alapelvek: „Egyedül kegyelemből.” „Egyedül hit által.” „Egyedül a Szentírás.” „Egyedül Krisztus.” Az egyháztörténelem feljegyezte, hogy Luther valamivel korábban is közzétett hasonló hittartalmú pontokat, amelyek jórészt visszhangtalanok maradtak. Kevéssel később viszont a 95 pont Németországból egyenesen felrobbantotta az Istenről, az emberről, és a megváltásról szóló gondolkodást. Korábban miért nem, és miért éppen akkor? Én magam nem találok rá profán történeti választ, hanem hiszem, hogy Isten minden kegyelmi mozdulásához a világ számára mindig őáltala időzítetten érkezik el az „idők teljessége”. Kétezer éve népe felfokozott Messiás-váradalmára a testet öltött Igével, „szent Fia kibocsátásával” válaszolt, majd ötszáz éve, a reformációban újra a maga szentséges tisztaságában hangzott fel a hirdetett Ige, „a keresztről szóló beszéd”.

Keresem magamban, intézményünkben, gyülekezetünkben, egyházunkban azt a mennyei választ sóvárgó, felfelé tekintő odakészítettséget, amelyre egy újabb üdvtörténeti léptékű felelet: „Az Úr érkezése” oszthatná ketté az időt egyfajta pálapostolos „egykor és most”-ra, bűnbánatunkkal, megtérésünkkel és Isten megújító irgalmával a választóvonalon. Lehet, hogy csendben, egyenként kezdődhetne el, „az idők teljességének” személyünkre szabott áldott üdvpillanatában, valahogy így:

*„Mikor elhagytak,
Mikor a lelkem roskadozva vittem,
Csöndesen és váratlanul
Átölelt az Isten.
Nem harsonával,
Hanem jött néma, igaz öleléssel,
Nem jött szép, tüzes nappalon
De háborús éjjel.
És megvakultak
Hiú szemeim. Meghalt ifjúságom,
De őt, a fényest, nagyszerűt,
Mindörökre látom.*

(Ady Endre)

Bár lehetne ez rajtam is beteljesedve egy gyertyalángnyi picike reformáció az évforduló felemelő ünnepi harangzúgásában!

Kovács Dániel igazgató

Karácsonyi kérdés

„Hol van a zsidók királya, aki megszületett?” (Lukács 2:2)

Ezt a kérdést nem a korabeli vallásos közösség prominens írástudó személyiségei tették fel. Számukra a felelet hozzátartozott a vallásos alapkultúrájukhoz: kitekérték a megfelelő tekercset a megfelelő helyen, és ott volt a válasz: „Te pedig Betlehem, bár a legkisebb vagy Júda nemzetségei között, mégis belőled származik az, aki uralkodni fog Izraelen.” Kivágták a választ félkézből, jelesre: kérdés van? nincs? elmehetnek. (Mikéas 5:1-2)

Sokkal távolabbról, pogány területekről útnak indult, általuk lenéztet napkeleti bölcsek szívében gyűlt ki a kérdés a csillag láttán: „Hol van a Zsidók királya, aki megszületett? Mert láttuk az ő csillagát, amikor feltűnt, és eljöttünk, hogy imádjuk őt.” (Lukács 2:2) Miután írástudó uraimék biblikusan, sőt textusszerűen megfeleltek, önelégülten hátradőlve, ülve maradtak karosszékeikben a tekercseik mellett, a keresés lázában égő bölcsek pedig, mint a pásztorok, „elmentek egész Betlehemig, meglátták a gyermeket anyjával, Máriával, és leborulva imádták őt. Kinyitották kincsesládaikat, és ajándékokat adtak neki: aranyat, tömjént és mirhát.” (Lukács 210-11) Később a tekercsek „értő” urai is találkoztak vele vallásos köntösbe bújtatott értetlen és vak vitakozásaikban, hatalmukat fitogtató, folyton Istenre hivatkozó, a Krisztust a golgotai vesztőhelyig üldöző gyilkos indulataikban...

Szóval, „hol van a zsidók királya, aki megszületett?” A fényes teológiai intellektusban? Miért is ne lehetne? Az egyházi pozícióban? Áldás sák az Úr neve, ha ott van, miért is ne lehetne? Templomaink boltívei között, megfogó ünnepi liturgiáinkban? Micsoda keretek a Krisztus-arc felragyogásának! Úgy legyen! Vagy garantáltan csak a messziről érkezettség idegen és tétova keresésében? Egyáltalán nem feltétlenül és kizárólagosan. Ott van, ahol személyesen találkozol vele. Ahol kitárod előtte sokkarátos vagy lázáros kincseidet. Ahol elveszett valód legmélyébe tekint bűnbocsátó, megváltó szelíd tekintete. Ahonnan megváltott emberként lépsz tovább. Ahonnan „meg vagy győződve, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelmek, sem jelenvalók, sem eljövendők, sem hatalmak, sem magasság, sem mélység, sem semmiféle más teremtmény nem választhat el az Isten szeretetétől, amely megjelent Jézus Krisztusban, a mi Urunkban. (Róma 8:38-39)

Itt jön az új karácsony a régi válasszal az örök kérdésre: „Hol van a zsidók királya, aki megszületett?” Kérdezők kerestetnek, közelből és távolból. Áldott Karácsonyt gyülekezeti lapunk Olvasóinak.

Kovács Dániel igazgató

Közösen emlékeztek a város protestánsai

Ahogy az már évek óta szokás, a reformáció évfordulója kapcsán közösen emlékeztek Békés város protestáns gyülekezetei. Ennek különleges hangsúlyt adott, hogy idén van a reformáció 500. évfordulója.

Október 29-én a baptista imaházban került sor a közös istentiszteletre, amelyen a református, baptista és pünkösd gyülekezetek emlékeztek a reformációra és adtak hálát közösen Istennek az elmúlt 500 évért.

Mikeás próféta könyve 6. fejezete 6-8. versei alapján Katona Gyula református esperes-lelkész hirdette Isten Igéjét. A lelkész történelmi pillanatnak nevezte, hogy a mostani generáció részese lehet a fél évezredes évfordulóra való emlékezésnek. Az isteni időszámításban ez nagyon kevés. Meg kell találnunk a helyes emlékezés, ünneplés módját. Akkor van értelme az emlékezésnek, ha be tudjuk emelni a jelenbe és túl tudunk tekinteni a jövőbe. Luther a 95 tételében megfogalmazta, hogy miként kell Isten elé állni. Évezredek át természetes volt, hogy az embernek rendeznie kell a kapcsolatát Istennel. A nagy szétdobáló, a Sátán ma is azon dolgozik, hogy aminek meg kell újulnia, az ne újuljon meg. A mai világ közönye azonban még a rendezetlenségnél is rosszabb. A modern kor emberét nem érdekli az istenkérdés, maximum felelősségre vonó módon fordul Istenhez. A nagy bűn az, hogy nem az Úr áll életünkben az első helyen. Olyan Mikeások és Lutherek kellene ma is, akik értik korunk kérdéseit és ezekre tudnak és akarnak hiteles válaszokat adni. Ha valaki komolyan veszi a hitét, bizonyos körökben nem fogják tárt karokkal várni. A ma emberének istenképe torzabb, mint amilyen Mikeás vagy Luther korában volt. Mintha nem lett volna reformáció – mondta a lelkész. A Biblia Istene nem emberfeletti vallásos teljesítményt vár tőlünk, hanem csak képmutatás nélküli őszinte hitet.

Az egyesített énekkar énekszámai mellett Hégyes Béla és Zsombok Imre verssel szolgáltak az istentiszteleten. Molnár Máté református lelkész a reformáció alapigazságait és főbb képviselőit mutatta be előadásában.

Feladatunk van Istentől

A református templomban ünnepelt október 31-én a Békési Református Egyházközség és a Szegedi Kis István Református Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium.

Az ünnepi műsort a gimnázium 10.B osztálya tartotta. A színvonalas, 10 perces műsort zeneszámok és versek színesítették. Az előadás témája a reformáció volt. Elhangzott: „Ma, a reformáció napján fontos a múltba nézés, a reformátorok alakjának felidézése, ugyanakkor fontos a reformáció jelenre vonatkoztatása is. Az örök megújulás igénye vezessen bennünket, s éljünk hitben, szeretetben, Istenünk dicsőségére és egymásnak öröme. A protestantizmus öröksége mai is él. A protestáns / református hit megtanít a merész kérdésésre, hitünk tartalmának szüntelen átgondolására.” A műsort betanította Beinschrodtné Kecskeméti Krisztina tanárnő, a 10.B osztályfőnöke.

Katona Gyula esperes az ünnepi prédikációjában Ézsaiás próféta könyvéből tolmácsolta Isten aktuális üzenetét a népes gyülekezetnek. Mint elmondta, a református egyház nagy múltú, iskolánk is 465 éves. Nem kell szegénykezni, panaszkodni. Nem csak a próféta korában, hanem ma is vannak hiányosságok az egyházban. A zsinat-presbiteri elv és az egyetemes papság elve helyett pártoskodás, agyonterhelt lelkészek, elfogyó gyülekezetek vannak szerte vidéken, a városok pedig személytelenekké válnak, az emberek elvesztik a kapcsolatot az egyházzal. A reformáció 500. évfordulóján fontos az önmagunkba nézés és az előre tekintés. Nem a kényelmes hátradőlésnek van az ideje, őrállónak hívott el az Úr. A közös emlékezés kapcsolatot teremt múlt és jelen, Isten és ember között. A parancs ma is él, mindenkit hív Krisztus szolgálatára, mert az őrálló feladata nem átruházható. Az egyházat újra és újra reformálni, megújítani kell. Mindennapi reformáció kell. A szabadító nem késlekedik, feladatunk van Istentől. Ennek elvégzésén múlik a szabadításunk. Ehhez erőt kapunk felülről.

...Minden igyekezetetekkel törekedjete arra, hogy a hitetekben mutassátok meg az igaz emberséget, az igaz emberségben ismeret, az ismeretben önuralmat, az önuralomban állhatatosságot, az állhatatosságban kegyességet, a kegyességben testvéri szeretetet, a testvéri szeretetben pedig minden ember iránti szeretetet. Mert ha ezek megvannak és gyarapodnak bennetek, nem lesztek a mi Urunk Jézus ismeretében sem tétlenek, sem terméketlenek. (2Pét 1:6-8)

Nagybecskerek: öt református egyházmegye találkozója

Nagybecskereken tartották meg tegnap a történelmi Békés-Bánáti Református egyházmegyék utódegyházmegyéinek V. találkozóját, amelyet a reformáció 500. évfordulója jegyében szerveztek.

A találkozónak mintegy hétszáz részvevője volt, közöttük az egyházmegyék elöljárói, és az aradi, békési, csongrádi, temesvári és nagybecskereki református egyházmegyéből a gyülekezetek tagjai. A rendezvénynek két helyszíne volt, mégpedig a nagybecskereki Kultúrközpont, illetve a református templom, meg a templomkert. Kiss Nándor esperes, nagybecskereki református lelkész köszöntőjét követően Halász Béla, a Szerbiai Református Keresztyén Egyház püspöke kezdő áhítatot mondott a Kultúrközpontban. Azt követően az egyházmegyék mutatkoztak be, majd a testvéregyházból, az aradai evangélikus kórus is fellépett.

A délutáni program a templomban kezdődött, elsőként a Biblia-kiállítást mutatták be, és a bánáti egyházmegye kapcsán is készítettek pannókat, ugyanakkor kézimunkákat, az Úrasztal terítőit is bemutatják. A kiállítások kincse, a Nagybecskereki Református Egyházközség birtokában levő 1565-ös Theodore Beza Biblia is megtekinthető volt. A templomban egy emléktáblát avattak, Nyereggyártó János emléke előtt tisztelegve, aki a Bega-menti városnak első református lelkésze volt és 1551-től szolgált Nagybecskereken. A program folytatásában Hegyi Ádám tartott történelmi előadást, majd úrvacsorás istentiszteletet tartottak, később kulturális és komolyzenei összeállítás következett, a magyarittabéi Hevesi Tibor operaénekes zsolnárokat énekelt, Rontó Márta zongora- és orgonatanár pedig Antalffy Zsírós Dezső nagybecskereki születésű református zeneszerző műveiből muzsikált. A rendezvény a Szózat elénekelésével zárult, előtte pedig a zászló átadására is sor került. A történelmi Békés-Bánáti Református egyházmegyék utódegyházmegyéinek jövő évi, hatodik találkozóját a Csongrád megyei Szentesen tartják.

Kónya-Kovács Otília (www.vajma.info)

Impresszum: Békési Harangszó – megjelenik negyedévente. A lap a Békési Református Gyülekezet lelkészi hivatalában készül a Gyülekezet tagjai számára • Felelős kiadó: Katona Gyula lelképásztor • Szerkesztő: Mucsi András, e-mail: mucsikdnp@gmail.hu • A szerkesztőbizottság tagjai: Katona Gyula, Mucsi András, Zsombok Imre • Nyomda: Földesi Nyomda Kft. Békés • Kapcsolat: Békési Harangszó, 5630 Békés, Széchenyi tér 21., e-mail: brefegyh@t-online.hu

A halál is az élet része

November 1-jén halottainkra emlékező istentiszteletet tartottak a Rózsa temetőben a reformátusok. Az alábbiakban Molnár Máté igencsak elgondolkodtató prédikációját közöljük. Olvasandó: 1Móz 49,29-50.14

A mai délutánon, szeretteink sírja mellől eljőve, vagy épp oda tartva majd, segítsen nekünk a ma olvasott rész, ami tulajdonképpen Jákób halálának és temetésének a leírása! Egy nagy család több ezer évvel ezelőtt történt gyászába tekintünk bele most. Jákób tudatosan készült a halálra. Nincs kétségbeesve, rettegésnek nyoma sincs, inkább úgy látjuk őt magunk előtt, mint aki megbékélt. Az élettel vetelve, megelégedett emberként készít el mindent. Összehívja családját, intézkedik arról is, hogy hova temessék el. Majd „Amikor befejezte Jákób a fiainak szóló parancsokat, felhívta lábait az ágyra, azután elhunyt, és elődei mellé került.” József a fia pedig gyászol és sír „apja arcára borult, siratta, és csókolgatta”. Az Ószövetségben egyedülálló ez a búcsú, de jól jelzi azt a szoros köteléket, amely Jákób és József között fennállt. Ez a halál nem tragikus, nem hirtelen, nem korai; sőt ennél szebb elmenetelt nehéz lenne elképzelni. És mégis! József apja arcára borul, siratja, csókolgatja őt. Azt gondolom testvérek, hogy ez a szeretet és a fájdalom természetes kifejezése.

Figyeljünk az ígére, és vegyük észre azt, hogy Józsefnek, Isten embeérének, Egyiptom második vezetőjének nem kell, letagadnia az érzelmeit. Mindez azért fontos, hogy lássuk meg, Isten családjában nem tilos gyászolni, vagy emlékezni. Sajnos még mindig vannak olyanok, akik úgy vélik, a keresztyén hittel nem összeegyeztethető a sírás, a gyász: Mintha a hit azt jelentené, hogy az az ember, aki hisz, az nem érez, vagy soha nem lehet erőtlén. Ez pedig azzal a következménnyel jár, hogy a gyászoló ember, még lelkiismeretfurdalást is érez, mert túl gyenge a hite. Mindezek után azt gondolom, hogy felszabadító látni Józsefet, ráborulva apja holttestére siratja őt. Ezt követően József intézkedik a temetéssel kapcsolatosan. Amikor eljutnak a Jordán folyón túlra, „nagy és mélységes gyásszal gyászoltak ott; hét napig tartó gyászünnepet rendezett apjának József.” Vegyük észre, József nemcsak arra szabad, hogy érzelmeit azonnal kiadja és sirassa apját, de azt is tudja, hogyan kell méltó és tisztességes módon búcsúzni és gyászolni. Az egész leírás megmutatja, hogy a búcsúzás és a gyász időigényes folyamat. Mennyire más, mint mai gyakorlatunk, amikor egy szűk óra adatik az ünnepélyes búcsúzásra. Sajnos manapság nincsenek már meg a szövegben olvasott tradíciók, formák. A keresztyén gyülekezet Isten eszköze lehet, sőt kell, hogy legyen a testvéreink gyászának a feldolgozásában. Keresztyén emberként Isten egymás terheinek hordozásával is megbízott bennünket. Szólítsuk meg egymást, beszélgessünk egymással, látogassuk meg egymást. Hordozzuk egymás veszteségeit, mint ahogy sokan teszik is. Engedjük helyet magunk között úgy az örömnak, mint a sírásnak.

Molnár Máté

Elhunyt Dávid László tanár úr, gyülekezetünk énekkarosa

December 1-jén több száz fős tömeg kísérté Dutolsó útjára Dávid László, a Békési Református Gyülekezet tagja, iskolánk földrajz-rajz szakos tanára földi hamvait. Az alábbiakban életútja olvasható, ahogy az elhangzott a temetésén. Temetési ige: *„Mindenre van erőm Krisztusban, aki megerősít engem.”* (Fil 4,13)

Dávid László 1964. augusztus 3-án született Gyulán. Gyermekkorának meghatározó élménye a fáspusztai nevelőotthon volt, ahol szülei dolgoztak. Általános iskoláit eleinte nagymamája felügyelete mellett a 2. számú Általános Iskolában végezte, majd tanulmányait a Szegedi Kis István Gimnáziumban folytatta. Mivel szülei pedagógusok voltak, így már kisgyermekként otthon és a munkahelyükön eldől a hivatása. Az érettségi után 1987-ben elvégezte Szegeden a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola földrajz-rajz szakát, ahol megismerkedett későbbi feleségével, Gyarmati Zsuzsával, akivel 30 évet éltek együtt boldog házasságban. Nagyon büszke volt három gyermekére, nagyon jó apukája volt az 1989-ben született Lillának, a 92-ben világra jött Diánának és a 98-as születésű Marcellnek.

Eleinte a Farkas Gyula Mezőgazdasági Szaképző Intézetben volt kollégiumi nevelő tanár, majd az első hívó szóra örömmel ment egykori iskolájába rajzot tanítani. A főiskolai évekkal nem fejezte be a tanulást, rendszeresen képezte magát, két egyetemi végzettsége mellett még a kézművességgel is foglalkozott, fazekas képesítést szerezve játszóházi szakembernek tanult.

Ezen túl is nagyon sok tevékenység befért az életébe. Öt évig művészeti munkaközösség-

vezető volt, filmet készített iskolájáról, nagyon szeretett fotózni, nap-tárt állított össze a gimnáziumról, rendszeresen dekorálta az épületet, a rendezvényeket, címet, logót tervezett, könyvet illusztrált, segítő-kész tagja volt a Békés Megyei Népművészeti Egyesületnek, a Békési Városvédő és Szépítő Egyesületnek, a Magyar Rajztanárok Országos Egyesületének, vezetőségi tagja volt a Békési Öregdiákok Egyesületének, kuratóriumi elnöke a SZKI Gimnáziumért Alapítványnak. Rendszeresen szervezett kiállítás- és múzeumlátogatásokat, kirándulásokat, rendezett kiállításokat, pályázatokat szervezett, zsűrizett, jó hangulatú előadásokat tartott, tagja volt a református énekkarnak, népművészeti vásárokon, fesztiválokon vett részt itthon és külföldön, gyerekeket, felnőtteket tanított a népi kézművességre, mely tevékenységéért „Békés Megye Népművészetéért” elismerésben részesült. Tanítványait tisztelte, szerette, akiket nemcsak tanított, hanem személyes példamutatásával, beszélgetésekkel nevelt is.

Kollégái csodálták szerénységét, becsülték egyenességét, jó humorát, igazságérzetét. A legbüszkébb mégis a családjára volt. Stabil hátteret, támaszt nyújtott feleségének, aki a népművészet terén elért eredményeit az ő támogatásával szerezte meg. Gondoskodó, házias, türelmes édesapja volt gyermekeinek. Büszke volt eredményeikre, megpróbálta jellemüket, szemüket az igazi értékekre ráirányítani, hazafias gondolkodását velük is megismertetni. Egy éve villámcsapásként érte a családot a diagnózis a testében bujkáló rákról. Türelemmel, méltósággal vetette alá magát a műtétnek, a kemoterápiának, a gyógyulásban reménykedve szedte a természetes növényi alapanyagokat. Mindannyian az utolsó pillanatig bíztunk a felépülésében! Végző boldog pillanatként megadatott neki, hogy nyár végén ő vezethette oltár elé legidősebb leányát. Hiába voltak még hosszú távú tervei, utolsó héten szervezete feladta a küzdelmet. Felesége, gyermekei szerető ápolása, gondoskodása ellenére november 20-án hétfőn családi körben életének betöltött 53. évében visszaadta életét Teremtő Urának, Istennek. A szeretetreméltó, tiszta szívű, példaértékű jó ember, önzetlen kolléga, családszerető, házias férj, jó humorú, igazi barát, figyelmes fiú hiánya szinte feldolgozhatatlan mindannyiunk számára! Nyugodjon békében...

Köszönet a segítőknél

Gyülekezetünk nevében ezúton köszönetet mondunk mindenkinek, aki szolgálatával, önkéntes munkájával, és adományával 2017-ben előmozdította Isten munkáját a békési református egyházközségben.

*Az egyházközség elnöksége
és a Békési Harangszó szerkesztősége*

Presbiterválasztás a reformátusoknál

November 12-én választotta meg az új presbitériumot a Békési Református Egyházközség. A békési mellett a vidéki (tarhosi, bélmegyeri, muronyi, kamuti) választásra jogosultak is szép számmal érkeztek. A választásra jogosultak harmada élt szavazati jogával, ami komoly eredménynek számít, tekintettel a vidéki és idős békési egyháztagokra.

A választáson hat évre kapott megbízást a 16 presbiter, akik közül hárman a vidéki közösségeket képviselik, ezen túl hat pótpresbitert is választottak, akik akkor lépnek be a presbitériumba, ha valaki lemond vagy elhalálozik.

Új presbitériumunk (16 presbiter): Leadott szavazatok sorrendjében. Elsőként a békésiek: 1. Gellén János, 2. Mucsi András, 3. Izsó Gábor, 4. Bíró György, 5. Dr. Püski János, 6. Hégely László, 7. Dr. Sas Istvánné, 8. Cs. Kiss Andorné, 9. Bélteki László, 10. Polgár Zoltán, 11. Pap Gábor, 12. Szászné Sas Hajnalka, 13. Zsombok Imre. Vidéki presbiteriek: Szabó László (Bélmegyer), Németh Pálné (Murony), Birizdó Lajos (Kamut).

Gyülekezetünk hat pótpresbiterre: Békési Mihály, Molnár Gergely, Okányi Ibolyka, Rauszné Nagy Zsófia, Horváth Lajos. Vidéki: Borbély Imre.

Gellén János, a gyülekezet újraválasztott gondnoka elmondta: Köszönöm a megtisztelő bizalmat, a reformáció 500. évfordulója kötelez bennünket arra, hogy ne csak a hagyományoknak és a múltnak éljünk, hanem felelősen

gondolkodjunk a jövőről. Ebben a keresztyénellenes korban fontos és elengedhetetlen, hogy megmaradjunk a keresztyén európai kultúra ápolásában és ne felejtjük el ősünk hitét, hiszen az elmúlt fél évezred történelmi viharaiiban ez tartott meg bennünket. Bizakodva nézünk azonban a jövőre, hiszen ha Isten velünk ki-csoda ellenünk?

Mucsi András,
presbiter

Izsó Gábor,
presbiter

Bíró György,
presbiter

Dr. Püski János,
presbiter

Hégely László,
presbiter

Gellén János
gondnok

*Dr. Sas Istvánné
presbiter*

*Cs. Kiss Andorné,
presbiter*

*Bélteki Zoltán László
presbiter*

*Polgár Zoltán
presbiter*

*Pap Gábor,
presbiter*

*Szászné Sas Hajnalka,
presbiter*

*Zsombok Imre
presbiter*

*Szabó László
presbiter*

*Németh Pálné
presbiter*

*Birizdó Lajos,
presbiter*

*Békési Mihály László,
pótpresbiter*

*Molnár Gergely,
pótpresbiter*

*Okányi Ibolyka
pótpresbiter*

*Rauszné Nagy Zsófia,
pótpresbiter*

*Horváth Lajos,
pótpresbiter*

*Borbély Imre
pótpresbiter*

Adventi üzenet

Mert aki meg akarja menteni az életét, az elveszti azt, aki pedig elveszti az életét énértem és az evangéliumért, megmenti azt. Mk 8,35

Az advent várakozást, felkészülést jelent. Mindannyian várunk és készülünk arra, hogy méltó képpen tudjunk majd ünnepelni karácsonykor.

Mert nem véletlen az, hogy ilyenkor az egész világ készenlétben van már, lassan minden a karácsonyról fog szólni. Az otthonok, az utcák, a boltok. Még a tv műsor is!

Érdemes rendbe rakni magunkban a gondolatokat, hogy milyen vágyakkal, milyen váradalmakkal állunk most az ünnep küszöbén!? Mert nem túlzok, ha azt mondom, az életünk múlik rajta!

Mert aki meg akarja menteni az életét, az elveszti azt, aki pedig elveszti az életét énértem és az evangéliumért, megmenti azt. – kemény szavak ezek az Úr Jézustól, de higgyük el, nagyon is okkal mondja mindezeket. Testvérem, benned milyen vágyak vannak most, ha az elkövetkező hetekre gondolsz? Mire vágysz most éppen? Mert váradalmak és vágyak mindig vannak bennünk és lesznek is! Az egész életünk erről szól!

Arról, hogy hajtunk – gürüzünk, tervezünk, erő felett is teljesítünk, ha kell, csak hogy célt érjünk. Vágyakozunk szép családra, vágyunk szép meleg otthonra, vágyunk stabil anyagi háttérre, jó munkára.

Mindezt úgy, hogy közben szeretnénk egészséget, nyugalmat, szeretetet és időt, hogy kiélvezzük mindazt, amit eddig elértünk.

Aztán ha kimondottan az ünnepre tekintünk – akkor arra vágyunk, hogy minden rendben legyen a Szent napra. Legyen együtt a család, legyen minden földi jó az asztalon, legyen csupa nagyszerű dolog a fa alatt. Vágyunk a szeretetre, vágyunk a melegségre, az ünnep meghitt pillanataira.

Legyünk őszinték magunkhoz: Hány olyan ünnepet éltünk már meg, amikor látszólag minden rendben volt, csak épp szeretet, nyugalom és meghittség hiányát kellett érezni közben. Hány olyan embert láttunk már, aki élete végéig csak hajszolta a céljait, és amikor rádöbbsen arra, hogy közben elhanyagolta magát, a családját, mindent – akkorra már késő volt. Várakozunk – vágyakozunk – mindent megteszünk, és mikorra eljutunk annak a felismerésére, hogy az ilyen élet lelki tartalom nélkül sehová nem vezet – tehát eljutunk a megismeréshez – akkor már késő! Így működik a mai ember!

A 21. századi ember így jut el egy idő után a kényelmes életében olyan felismerésekre, hogy:

- magányos, pedig sokan vannak körülötte
- fáradt, pedig gyakorlatilag minden a kényelmét szolgálja

- elkeseredett és kiüresedett, pedig amit eltervezett azt elérte már

Ezt azért érzi, mert meg akarta tartani az életét, az általa elképzelt, gondosan megtervezett életét, de elvesztette, kifolyt a kezei közül. Rádöbbsen arra, hogy becsapta magát, mert őt is becsapta a világ, de már késő!

Nekünk nem ezt kell tenni. Keresztyén emberként Krisztusnak kell figyeljünk! Azért, hogy elveszíthessük azt a hazug életet, amit talán eddig éltünk, és helyette Istennel közösen járjuk tovább azt a bizonyos utat! Azért, hogy megmentsük az életünket. Mert kár lenne eltékozolni ezt a csodálatos lehetőséget.

„...aki pedig elveszti az életét énértem és az evangéliumért, megmenti azt.”

Testvérem, ma az Úr Jézus hív téged, hív mindannyiunkat, hogy mentesd meg az életünket, ennek okán éljük meg az előttünk lévő adventet is úgy, hogy ne keserűség és fáradság legyen benne a részünk. Ne essünk abba a hibába, hogy várunk és vágyunk mindenféleképpen anélkül, hogy ismernénk az eredményét.

Inkább előbb ismerjük meg a számunkra legjobbat, legtöbbet, legtökéletesebbet – akkor a vágyakozásunk ebbe az irányba fogja terelni a gondolatunkat és az életünket. Mostantól figyeljünk erre az áldott sorrendre, hogy át tudjuk élni mindazt amit az Úr tartogat nekünk az adventi időszakban. A Szeretete Istene azt akarja, hogy megismerjük őt!

Isten szól hozzánk! Azt akarja, hogy igéjén keresztül megszülessen bennünk a vágy Krisztus iránt!

Ha őt megismerjük, akkor születhet majd meg az áldott vágyakozás is! Vizsgáljunk meg három pontot Jézus életével kapcsolatosan. Majd ezek után igyekezzünk ezekből meríteni.

1, Megszületett – emberré lett!

2, Tanított, tanításával olyan új gondolatokat adott az embernek, ami átforgalmazta minden addig.

3, Meghalt, és harmad napon feltámadt.

1, Azzal, hogy megszületett Karácsony éjszakáján, hogy emberré lett, a Mindenható Isten tökéletesen megismerte, hogy milyen élet jutott nekünk embereknek. Ismer engem, és téged is. Jól tudja, hogy milyen megélni a kísértéseket, milyen szörnyű érzés a gyász súlya alatt roskadozni, milyen a félelem, milyen a fáradság. Jézus Isten létére mindent megtapasztalt, amit mi.

Mindebből az következik, hogy Ő tökéletesen megérti és átérzi, hogy milyen épp az életünk. Milyen az, hogy ha valami fáj nekem – ha én szenvedek ő tudja mit érzek, ha örülök, akkor Ő is velem együtt örül. Azt hiszem nincs ennél csodálatosabb dolog, hogy nekünk ilyen Istennünk van.

Nem egy néma bálvány, nem egy felhők felett ücsörgő öreg úr Ő, hanem egy emberközeli Isten, aki szeretete volna tudni, milyen embernek lenni, hogy így biztosítson bennünket arról, hogy mellettünk van, és átérzi életünk minden egyes pillanatát.

2, A másik tény, hogy alapjaiban változtatta meg gondolkodásunkat.

Földi élete során sokat tanított, erről szólnak az evangéliumok. De nem csak egyszerűen a régi törvényeket magyarázta a köré gyűlő sokaságnak, hanem merőben újakat mondott, amiket hallva már az ott ülők is felhúzták a szemöldöküket és a ma embere is ezt teszi:

- Szeresd az ellenségedet...

- Ha arcul ütnek, tartsd oda a másik orcádat is...

- Ha egy mérföldnyi útra kényszerítenek, menj el vele kettőre...

Ez a megszokott emberi logika szöges ellentéte!

És nekünk pont erre van most szükségünk! Emlékezzetek mi a vége annak a hajtásnak – gürzésnek amit csinálunk egész életünkben, karácsony előtt meg végképp? Elveszítjük az életünk valódi tartalmát! Jézus ezt nem akarja! Ő azt akarja, hogy éljünk, valóban éljünk! Ehhez

viszont az Ő gondolatait kell megismernünk és követnünk, a régi életünket pedig sutta kell vágni!

3, Meghalt és feltámadt!

Nem csak földi élete során adott nekünk ki mondhatatlan lelki kincseket, de még a halálával is. Halálával helyettünk halt meg. Szenvedésével helyettünk szenvedett. Tudjátok Testvérek Isten a szeretet Istene. De ugyanakkor az igazság Istene is!

Igazsága nem engedi meg, hogy a bűneinket ne büntesse meg. Viszont mivel szereti az embert, nem akarja, hogy bűnhődjünk.

Erre megoldást kellett találni. Jézus Krisztus halála a megoldás. Ő az, aki helyettünk elszenvedett minden büntetést, hogy mi tiszta lappal állhassunk meg Isten előtt.

Az Ő halála által lehet nekünk életünk! A feltámadásával pedig bizonyította, hogy a halál felett is van hatalma!

Ebből van nekünk a legnagyobb ígéretünk – aki, hisz őbenne annak örök élete van! Jézus Krisztus nem csak az szürke hétköznapiaink, nem csak az ünnepeink Ura, hanem Urunk marad az örök életben is.

Tehát összegezzünk:

Krisztus, aki emberré lett, ismeri és átérzi emberi létünk minden egyes pillanatát. Átérzi minden félelmünket, aggodalmunkat. Tudja milyen, amikor kilátástalan az életünk, és azt is tudja, milyen az amikor örömteli.

Új tanítást adott nekünk, amivel nem esünk bele a világ csábításainak csapdájába, hanem azoknak hátat fordítva és Rá figyelve szabad és teljes életet nyerünk.

Halálával kifizette helyettünk az bűneinkért jogosan járó büntetést, így Isten rajtunk már nem fogja még egyszer számon kérni.

Feltámadásával pedig biztosította az övéit az elkészített mennyei hajlékról, és az örök életről.

Melyikünk ne vágyna ezek ismeretében Krisztus közelségére?

Testvérek, mint mondtam Krisztus ma is hív! Azt akarja, hogy ebben az adventben is engedjük el azt a fajta életet, amit eddig éltünk.

Ne a megfogható dolgok miatt aggódjunk! Ne a külsőségekben legyen látható az, hogy ünnepre készülünk, hanem a szívünkön, a szavainkon, a tetteinken.

Azon a változáson, amelyen keresztül mehetünk a következő hetek során. Ahogyan elengedjük a sok aggodalmat, a félelmeket, a felesleges lóttás-futást.

Elengedjük a hívó szónak, hogy megnyerhessük az igazi találkozás örömét Krisztussal és egymással.

Hogy lássa rajtatok a város, hogy ti nem úgy készültök, mint ahogyan a világ diktálja.

Szívemből kívánok, hogy adventben tudjatok valóban várakozni. Várd az Urat, aki csendben és szelíden, szeretettel formálja majd át életedet.

Kívánom, hogy tudj még inkább szeretni, tudj megbocsátani, tudj lehajolni a másik emberhez.

Kívánom, hogy töltsd meg az Úr szívünket adventi csodákkal. Tudjuk napról napra a mi Urunkat még jobban megismerni.

Tudjunk Tőle egyre többet tanulni, egyre többet elengedni a régi életünkéből. És így tudjunk vágyakozni rá egyre jobban és jobban! Ámen

Molnár Máté lelkész

100 éve született Szabó Magda

„Szabó Magda irodalmunk utolsó nagyszónya.(...) Szabó Magda úgy gondolkodik a történelemről, a családról, a családjáról, a városáról [Debrecenről], a saját történetéről, mintha volna az a közösség, amely egyrészt e gondolkodás eredménye, terméke, másrészt lehetővé teszi e gondolkodást. Neki van a legbiztosabb olvasóközönsége. (...) Minden sorában ott van a műveltség természetessége és hiányának azonnali kritikus fölismerése, az emlékezés pontossága (és a programosság hiánya!) és generációjának szinte sorsszerű igényessége.” (Esterházy Péter)

Esterházy Péter Szabó Magdáról megfogalmazott gondolatai méltó bevezetése egy olyan válogatásnak, melynek célja, hogy életéhez kapcsolódó események felvillantásával kedvet csináljon ahhoz, hogy megtudjuk, átismételjük, ki is volt Szabó Magda valójában, miért pont ő kerül református gyülekezeti újságunk karácsonyi számába.

Szabó Magda nevét hazánkban mindenki ismeri. Egy író, aki fogalom lett még életében, aki megteremtette Abigélt, Tündér Lalát, Encsy Esztert, Cilit és Emerencet. Egy író, aki idén éppen száz éve született.

Regényeiben a sárga tartó szerelmeket, évtizedes sérelmeket, generációkon átívelő konfliktusokat élhetjük át olyan fájdalommal és hétköznapi varázssal teli világban, melyben az író saját családja ugyanolyan fontos szerepet játszott, mint szülővárosa, Debrecen, vagy akár a magyar irodalom nagyjai. De életrajzáról is leginkább saját maga életrajzi témájú regényeiben ad számot, ezek elolvasása adhat csak méltó emlékezést, valós képet egy újságikkben történő összefoglalás helyett egy olyan valakitől, aki maga is e regényekből tá-

jékozódott, és csak közvetve, talán saját szája szerint értelmezve adhatna számot.

A legtöbb információt fiatalkoráról és életéről tehát nem az életrajzaiban kell keresnünk, hanem regényeiben, amelyekben megosztotta velünk életét, olvasásuk közben mindannyian a kortársai, barátai lehetünk, átélhetjük saját, illetve korának társadalmi légkörét. Családja történetét a Régimódi történetben írja le, gyermekkorát idézi fel az Ókútban és a Für Elise-ben is. Megmaradt Szobotkának című kötete férje - és később kettejük életével foglalkozik, Az ajtó című könyvből is sok háttérinformációt megtudhatunk akkori életükről. Az *Abigél*-ben pedig olyan önéletrajzi elemek fedezhetők fel, mint a Matulában uralkodó szigor, hiszen az író maga is egy hasonló leánynevelő intézet tanulója volt.

Az írásom forrásai Szabó Magda regényei mellett többek között keresztfiának, Tasi Gézának a nyilatkozatai, internetes oldalak, róla szóló tanulmányok, melyeket azért is adtam meg, hogy az érdeklődők maguk is részletesebben elmerülhessenek Szabó Magda életének történeteiben, Szabó Magda világában.

Szabó Magda és az egyház

- Istenhez, egyházához fűződő viszonyát a *Kiáltás, város* című darabjában mondja ki: „Isten mindig mind a két kezével belenyúl az ember életébe. Amikor elvesz, ad is, és amikor ad, el is vesz.” „A te életedben csak az Úr fordíthat, és ha fordítani akar, akkor már meg is tette, és elrendelte a születésed percében, elkárhozol-e vagy üdvözlösz. Ami a születésed és a halálod között történik, az nem számít. Az csak egy pillanat.”
- Vallásos elkötelezettsége nemcsak műveiben, de cselekedeteiben is megnyilvánult.
- 1945-től a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium munkatársa volt 1949-ben történt elbocsátásáig. 1958-ig nem publikált, de írt.
- A Magyarországi Református Egyház zsinata 1984-ben hozott törvényt arról, hogy a nők minden megkülönböztetés nélkül tölthetnek be tisztségeket az egyházban, s egy év múlva már Szabó Magdát egyhangúlag választották meg a Tisztántúli Református Egyházkerület főgondnokává, a Nagytemplom presbiterévé, így ő az első női főgondnok. De 1985 és 1990 között a zsinat világi elnöke is volt. 1993-ban a Debreceni Református Teológiai Akadémia díszdoktorává avatták.
- 85. születésnapjára a debreceni Református Nagytemplom kilincsének másolatát adták át Szabó Magdának, melyre, miután azt megkapta, ráfónódott a keze és egész este úgy is maradt mintegy vallomásként, az Isten iránti alázat jeleként.

- Élete utolsó három évét Kerepesen töltötte, keresztfia, Tasi Géza házában. Szabó Magda fiamnak szólította őt, és fontosnak tartotta, hogy a tudásából átadja neki is valamennyit. Azt vallotta, hogy az általános műveltséghez hozzátartozik a latintudás. Ezért a kilincsre rendszeresen felakasztott egy táblát, rajta ezzel a felirattal: *vide, s melynek jelentése: lásd. De elvárta azt is, hogy keresztfia megtanulja Pál apostol Rómabeliekhez írt levelének egy sorát: Non est volentis neque currentis sed miserentis dei (Nem azé, aki akarja, sem nem azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené). „Azt mondta: ezt tudnod kell, és minden nap megkérdezte, hogy hogy is van Pál apostollal? (Tasi Géza)*

Szabó Magda és az oktatás

- Nagy szerepet vállalt abban, hogy az 1988-ban építészetiileg megrendült Nagytemplomot német, svájci és holland adományok összegyűjtésével renoválhassák, illetve a református egyház visszakapja egykori oktatási intézményeit.
- Életének meghatározó szakasza volt, hogy fiatalkorában évekig tanított. Magyar-latin szakos diplomát szerzett, s többek között a debreceni református leányiskolában és Hódmezővásárhelyen oktatott. Erről így fogalmazott: *„Nekem tulajdonképpen van egy tisztességes foglalkozásom, tanár vagyok. Tanárnak készültem, és hittem abban, ha én a gyerekek közé kerülök, akkor az az osztály más lesz. Ugyan nem tudtam olyan halál komolyan venni magamat, mint némely kollégám, mégis könnyedén elboldogultam.... A gyerekek csakugyan olyanok, akikre nyugodt szívvel rá lehet hagyni ezt a szép világot.”*

Szabó Magda az író – költő

- Költőtársai, „kollégái” között említette Nemes Nagy Ágnestől Rába Györgyig, Pilinszky Jánostól Weöres Sándoron át Mándy Ivánig és Ottlik Gézáig a sort.
- Elismert költő volt már, amikor prózaíróként jelentkezett. 51 könyv, 13 regény, 10 ifjúsági- és gyermekkönyv, 10 színmű- és drámakötet, 3 verseskötet, 42 nyelvű fordítás, 11 megfilmesített mű – mindez tette lehetővé, hogy nemzetközileg is elismert, protestáns írónak nevezhessék, akinek műveit 42 nyelven olvassák világszerte. A legolvasottabb francia könyvsorozatban például már harmadszor jelent meg franciául Az ajtó című regénye, két éve pedig ezt a regényt a The New York Times az év könyvének választotta az Egyesült Államokban.
- *„Nem tudok úgy könyvet írni, hogy ne tudjam, mi lesz az utolsó mondata. A meglepetés munka*

közben történik, amikor az általam kitalált figura egyszerűen ellenáll. Mondjuk, nem akar meghalni. Vagy nem ahhoz megy feleségül, akihez én szántam. Van az írásban egy olyan elem, ami tőlem független. Én ezt úgy szoktam fogalmazni, hogy ha nem érzem a Jóistent a hátam mögött, nem fog megszületni senki.”

Szabó Magda és az olvasás

- *„Jókait nagyon szerette, az összes kötetét többször elolvasta. Bármilyen volt, Jókaitól mindig feltöltődött.” (Tasi Géza)*
- Amikor Szabó Magda a Júlia utcai lakásából Kerepesre költözött, az író az azt kérte a keresztfiától, hogy először a Jókai-összest hozza át neki.
- Mindenolvasó volt. Tasi Géza feleségének Lőrincz L. László volt a kedvence, szinte minden kötetét megvette. *„Amikor Magda ide költözött, akkor beleolvasott az egyik regényébe. Nagyon jó író – mondta, és elolvasta az összeset.” (T.G.)* Emellett nagyon szerette az indiánkönyveket, a beceneve is Kumacs volt.

Szabó Magda és a színház

- Darabjait éveken át játszották, játsszák a társulatok. Sok olvasópróbán személyesen is részt vett.

Szabó Magda és a film

- Számos regényét, történetét filmesített meg többek között Gertler Viktor (*Vörös tinta*), Zsurzs Éva (*A Danaida, Abigél*) Hajdufy Miklós (*Kiáltás, város*) Szőnyi G. Sándor (*Az a szép fényes nap*) Bereményi Géza (*Régimódi történet*), Szabó István (*Az ajtó*).

Szabó Magda - kitüntetések, díjak, elismerések

- Boldoggá tette az elismerés, büszke volt rá. Életében szinte minden díjat, köztük 22 hazait és nemzetközit is megkapott. Felterjesztették Nobel-díjra is. Elismerések közül néhány: Baumgarten-díj (visszavonták), kétszer József Attila-díj, Debrecen díszpolgára, Kossuth-díj, Debreceni Református Teológiai Akadémia díszdoktora, Déry Tibor-díj, a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje a csillaggal (polgári tagozat), a Miskolci Egyetem tiszteletbeli doktora, Magyar Corvin-lánc, PrimaPrimissima, Budapest díszpolgára, Hazám-díj, a Magyar Köztársasági Érdemrend nagykeresztje (polgári tagozat)

Szabó Magda és a szerelem, szeretet

- Szabó Magda és Szobotka Tibor szerelme legendás, hűséges, sírig tartó és őszinte. 1947-ben ismerkedtek meg, a következő évben házasodtak össze, s a férfi haláláig, 1982-ig éltek együtt. A szerelemről így ír: *„Azért sírok, mert megnyertem mindent, téged, a boldogságot és az életet, és azért sírok, mert elvesztettem önmagamat, mert nem vagyok többé ép és egész tenélküled, mert ettől a pillanattól fogva sosem én fogok igazán fájni magamnak, mindig csak te, s ha vérezni fogok, a te sebeidet vérzem. Sírok, mert velem megtörtént a csoda, amire gyerekkorom óta vágytam, amitől gyerekkorom óta rettegettem, itt a mitológiai szerelem, és mi lesz velem, vagy mi lesz veled, ha elveszítjük, ha kettőnk közül egyszer meghal valaki.”* „Aki engem egyszer megkap, az megkap egészen, de azt el is veszem magamnak egészen én is, én nem vagyok se folytatás, se jóvátétel, nem tűnök se vetélytársat, sem emléket, sem álmot, egy árnyékot se tűnök el, jól vigyázzon, aki engem szeret, és akit én szeretek.”

Érdekességek

- *„Hiába volt beteg vagy fáradt, ő tette a dolgát. Megtanultam tőle, hogy akármilyen bajod is van, ha feladatod van, akkor azt el kell végezned. Ő így csinálta egész életében. Magával szemben is kemény volt. De elvárásai voltak, és megszűrte a barátait nagyon.” (Tasi Géza)*
- Nagyon megszűrte barátait, akik igazán csak a gyerekkorból, illetve a szakmában voltak, Janikovszky Évát például nagyon szerette.
- Nemes Nagy Ágnessel különböző karakterük ellenére megismerkedésüktől kezdve jó viszonyt ápoltak, figyelték és olvasták egymást, számítottak

egymás véleményére. Leveleztek, esküvője után például Magda hosszasan elemezte Nemes Nagy Ágnes ruháját, akivel állítása szerint nem barátnők, hanem barátok voltak.

- Az utolsó Baumgarten-díjas – Bárány című verseskötetért - és az egyetlen, aki csak fél napig lehetett a díj tulajdonosa. Nagyon várta a díjátadó napját, neve az újságokban is megjelent, de még aznap délelőtt felhívták és közölték vele, hogy Révai József kultuszminiszter utasítására díját visszavették. Így nyilatkozott róla: *„Tanultam az iskolában a latin mondást: cum tacent, clamant, mikor némák, akkor ordítanak. Hát én elnémultam, kerek tíz esztendőre, ez volt az én feleletem.”* Ezután nem írt többet verseket, állásából is elbocsátották, 1958-ig nem publikálhatott.
- A férjével eltöltött közös 35 év jelentett mindent az írónőnek is és a férjének is, akinek emlékiratait halála után Szabó Magda fejezte be, úgy, hogy közben egy évig ki sem mozdult közös otthonukból.
- A házaspár az ötvenes évek végén költözött a Júlia utcai házukba. Később vettek egy kisebb lakást is. Szabó Magda minden délután ájtott ide, várta, hogy férje, akit meghívott egy kávéra, bekopogjon. Naponta újra megismerkedtek. Évtizedekig tartott közös játéuk. Itt volt a viszonyuk, a másik lakásban meg a házasságuk.
- Nemcsak tehetséges író, költő volt, hanem feltűnő jelenség, legendás szépségű, erős jellemű, határozott megjelenésű is. Szakdolgozatának témájául nem véletlenül a római szépségápolást választotta. Kitűnő ruhái, köztük csipkék, gyönyörű ékszerei, bundái, tűsarkú cipői voltak, melyekhez ragaszkodott. Neves tervezőkkel is csináltatott ruhát, így Náray Tamással is.
- Sosem született saját gyermeke, de Háry Jánost és Esterházy Pétert fiaként szerette.
- Nagyon szerette az állatokat, volt, amikor tizennégy macskát és kilenc-tíz kutyát fogadott be. Időnként az apróhirdetéseket böngészve figyelt fel a gazda nélkül maradt állatokra, egyszer egy esőben ázó árva huskyn akadt meg a szeme: *„Az ételét is megosztotta az állatokkal. A reggelihez például mindig bőven kért felvágottat, de mind a macskák ették meg. Ő ilyen volt.”* (T.G.)
- Sosem írt vázlatokat: *„Fejben megcsinálta, és rögtön leült az írógéphez, majd amit leírt, azt javígtatta.”* (T.G.)

Halála

- Az írónőt otthonában, olvasás közben érte a halál. 2007. november 19-én, életének 91. évében, délelőtt 11 órakor. Mikor meghalt, éppen olvasott - egy tudományos folyóiratot -, de az asztalon mellette Esterházy Péter kötete volt. Egy könyvvel a kezében halt meg, ahogyan azt édesanyja még annak idején megjósolta neki.

- *„Ha most élne, csend lenne a szobájában, mert biztosan olvasna. Úgy is halt meg, kiesett a könyv a kezéből, és elaludt.”* (T.G.)

Temetése

- Temetése talán az utóbbi évek legkülönlegesebb halotti szertartása. Végre eltemették megfelelően hamvainak egyik felét szülei sírjába helyezték végső nyugalomra Debrecenben, másik felét Budapesten, néhai férje, Szobotka Tibor mellé. Így Szabó Magdának két temetése volt. 2007. december 01. a Debreceni Köztemető – 2007. december 10. Farkasréti temető
- Bölcskei Gusztáv, a Magyarországi Református Egyház zsinatának lelkészi elnöke, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke, Kocsis Elemér nyugalmazott református püspök, Kósa Lajos Debrecen város polgármestere, Hiller István, akkori oktatási és kulturális miniszter, Lator László költő, műfordító; Barna Imre, az Európa Könyvkiadó igazgatója búcsúztatta.
- Drámájából részletet adott elő Csikos Sándor a Csokonai Színház színművésze.

Megemlékezések

- Az író nő születésének 100. évfordulója alkalmából emlékházat és domborművet avattak egykori iskolájában, a debreceni Dóczy gimnáziumban.
- A Várkert Bazárban gyűjteményes verseskötetének bemutatóját tartották.
- Megtartották a premierjét a Náray Tamás által létre hozott 40 darabos Szabó Magda-kollekciónak, illetve szintén Náray Tamás nevéhez fűződő kiállításnak, aki az író nőt leginkább megihlető regényeihez képeket festett.
- Ajaffa Kiadó megjelenteti az írói életmű legfontosabb köteteit (Az ájtó, Ókút, Freskó, Pilátus, A pillanat, Für Elise).
- Hogyan lehet összefoglalni Szabó Magda életét, pályáját három-negyed oldalban? Sehog. Inkább csak ízelítőt lehet adni életéből, kedvet lehet csinálni egy-egy művének újraolvasásához, vagy újként való felfedezéséhez, regényeiből készült filmjeinek újra- vagy ismételt megnézéséhez, hogy mindenki maga emlékezhessen így az írónőre, fedezhesse fel újra vagy élhesse újra történeteit, tanulhasson belőle, vagy akár hatásukra értékelhesse át saját életét. Örülök, ha ez a változtatás hozzájárult ahhoz, hogy kedvet kapjon az Olvasó Szabó Magda újra felfedezéséhez.
- Bízom benne, reflektálva Esterházy Péter szavaira, hogy ezáltal (is) lesz, vagy már van az a közösség, mely regényei, versei olvasásának hatására megszületik, megszületett. Abban is bízom, hogy megszületett a cikk olvasásának végére, miért is éppen Szabó Magda.

Források, még többet Szabó Magdáról (a művein kívül)

<http://index.hu/kultur/klassz/szmagd1201/>
<http://www.debon.hu/debrecen-hirek/debrecenben-lesz-szabo-magda-temetese-debrecen>
<https://www.szeretlekmagyarorszag.hu/szabo-t-anna-ne-feszbu-kozz-reszegen/>
<https://www.facebook.com/szabomagda100>
http://konyves.blog.hu/2016/03/13/szabo_magda_283
http://www.lobu.hu/iden-lenne-100-eves-szabo-magda_img-1.html
<https://pim.hu/hu/dia/dia-tagjai/szabo-magda>

Képekhez

<http://www.agt.bme.hu/varga/foto/voltak/bel/szabo-m.html>
<https://www.teol.hu/kultura/hazai-kultura/atadtak-szabo-magda-emlekhazat-debrecenben-913631/>

Egyházzene, egyházi zene

*Haragodnak nagy voltában,
Megindolván,
Ne feddj meg, Uram, engem,
Búsult gerjedezésedben
Rám tekintvén,
Ne büntess meg, Istenem.
(XXXVIII. zsoltár)*

Áldás, békesség!

Pocsai Ildikó zenetanár, mesterpedagógus vagyok. Nagy tisztelettel köszönöm meg a szerkesztő úrnak a felkérést, hogy megoszthatom az egyházzene történetét, egyház zenéről való gondolatokat az elkövetkezendő időben.

„Aki énekel, kétszeresen imádkozik”

Bűneink megvallásával indult a rendszeres napi könyörgés másfél évezredig. Aztán az ősök hitétől elrugaszkodott fiak hallani sem akartak bűnről, megtérésről, csak az ember fejlődéséről, erkölcsi tökéletesedéséről, ésszerű viselkedéséről. Dehogyan énekeltek így.

Némi kivétellel elfeledték gyülekezeteink a hét bűnbánati zsoltárt (6, 32, 38, 51, 130, 143) ott is, ahol van még bűnbánati hét. A 38. zsoltárt is egyre kevesebb gyülekezet énekelte, eltűnt a Kálvin által megkívánt bűnvallás, átruháztunk minden bűnvallást az évente néhány úrvacsorás szertartásra. Ezért aztán régen nem is volt többé örvendező és hálaadó úrvacsorás ünnepünk, átalakítottuk a bűnbánat sákramentumává, vagyis szép lassan eltorzítottuk. Már hosszú ideje tanakodnak arról a gondolkodó reformátusok, nálunk és másutt, hogy minden szertartásunkon kellene bűnvallás és feloldozás. Nem szabadna helyette az úrvacsorát, mint örvendező hálaadást, bűnbánó szertartásként ünnepelnünk. Napjainkban viszont igen sokan nem akarnak tudni bűnről és bűnhődésről. Nem kell megváltás sem, ha bűnről nem akarunk tudni. Más tudatú, aki szívből éneklő a harmadik bűnbánati zsoltárt, és erre a dallamra még két bűnvalló éneket, egyik szebb, mint a másik (208 és 427), mert a zsoltár indítéka ez: *Hamisságot megvallom, Nem tagadom.*

Évadzáró reformációi presbiteri konferencia Sarkadon

November 11-én a Sarkad-Belvárosi templomban került sorra a reformációi emlékév utolsó megyei presbiteri konferenciájára. A nyitó áhítat szolgálatában Miklós István Boldizsár nagyszalontai lelkipásztor Nikodémus történetének bemutatásával a megújulás motivációját szemléltette. Nikodémus eredetileg nem a vágyakozás, hanem a feladat motiválta küldetésében, s csak közben döbbsent rá, hogy neki is szüksége van a csak Krisztus által adható megújulásra. Annak felismerésére hívta fel a figyelmet, hogy a mi életünkben is ez indíthatja el a reformációt.

Katona Gyula esperes és Koncz Zsolt, a házigazda gyülekezet lelkipásztorának köszöntései után Dr. Szabó László, Sarkad alpolgármestere is meleg szavakkal üdvözölte a konferencia résztvevőit, melyet személyes biznyságtételként imádsággal fejezett be.

Ezután került sor a Presbiter Szövetség megyei szervezetének közgyűlésére, melynek keretében Dr. Tóth János elnök képes beszámolóban ismertette a 2017-ben rendezett konferenciák programját és az előadások lényegesebb gondolatait. A rendezvények témaválasztásával hálaadó emléket állítottak az esztendő jubileumi évfordulóinak és segítséget igyekeztek nyújtani a presbiterválasztásokhoz. A közgyűlés keretében a határon túli vendégek nevében köszöntést adott át Kovács Attila, az Arad megyei presbiteri szövetség elnöke és Kraftsik Mária, a Nagyvárad-Réti gyülekezet főgondnoka. Ványi Attila részére, aki az Érmelléki egyházmegye szövetségének előző ciklusbeli elnöke volt, együttműködő szolgálatáért köszönő Emléklap átadására került sor.

Az első előadásban Dr. Baráth Béla, a Debreceni Hittudományi Egyetem tanára a Tiszántúli reformációjának eseményeit mutatta be, melynek bevezetőjéhez egy 1605-ben készült rézmetszet képét használta, amely a reformátorok asztalközösségét ábrázolta. A történelmi időben eltérő szakaszokban élő hitújítók közös képen való ábrázolása azt szimbolizálta, hogy a közöttük levő hitelvi nézetkülönbségek mellett egyetértettek a Szentháromság Isten hirdetésében. Ez lehet a mai protestantizmus hiteles képviselőjének alapja is. A reformáció tiszántúli megjelenésének előzményeit bemutatva az 1567-es debreceni zsinat jelentőségét emelte ki, mely szervezett egyházunk megszületésének adott lehetőséget. Dr. Bibza Gábor kolozsvári esperes az erdélyi reformáció történetét mutatta be előadásában, melyet a többnemzetiségű régió adottságai is befolyásoltak. Utalt Honterus János /Brassó/ és Heltai Gáspár /Kolozsvár/ szerepére és az 1555-ös II. Erdődi Zsinatra, amely lehetővé tette a reformáció helvét irányzatának erdélyi elterjedését. Az 1668-as tordai országgyűlés a vallási tolerancia deklarálásával négyfelekezetű és háromnemzetiségű Erdélyt hozott létre: szász lutheránusok, magyarok, unitáriusok /szentháromságtagadók/ és a katolikus egyház középkori maradványa – szászok, magyarok és székelyek.

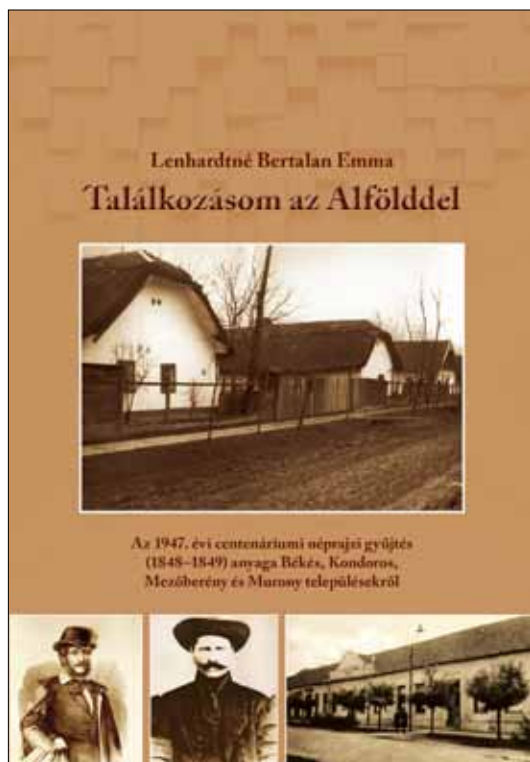
A konferencia programjának szívet melengető betétje volt a Sarkad-belvárosi gyülekezet fiataljai által készített film vetítése, melyben a szerzők bemutatták, hogy mit jelent nekik a gyülekezethez való tartozás, és művészi élményt nyújtó képeket láthattunk a templomról és a gyülekezet életéről.

Hálás köszönet illeti a vendéglátás minden apró figyelmességéért a szervezőket és a szolgálatban résztvevőket, mellyel hozzájárultak, hogy a konferencia méltó lezárása legyen a jubileumi év egyházmegyei rendezvényeinek.

SoliDeo Gloria!

Dr. T.J.

Találkozásom az Alfölddel

November 29-én mutatta be Dr. Seres István szerkesztő a békési Protestáns Esték keretében az 1947-es Békés megyei néprajzi gyűjtés anyagát, amely a békési városvédők kiadásában jelent meg.

Az 1927. szeptember 12-én, a Veszprém megyei Lovászpatonán született Lenhardtné Bertalan Emma a háborút követően könyvtár-törökszakos hallgatóként kezdte meg tanulmányait a Budapesti Egyetemen. Az első tanév sikeres befejezését követően számos társával együtt ő is részt vett a centenáriumi 1848–1849-es néprajzi gyűjtésben. Evangélikusként került kapcsolatba a Békés megyei Mezőberény magyar, német és szlovák ajkú lakosaival. Az egyhónapos kutatóút során népmondák és népdalok egész sorát sikerült összegyűjtenie Mezőberényben, Kondoroson, Békéscsabán, Békésen és az akkor még Békéshez tartozó Békés-Földvárrott (Murony). A forradalom és szabadságharc főleg helyi eseményei mellett számos izgalmas történetet jegyzett le a dél-alföldi betyárvilágról, és anyaga a Békés megyei parasztság életét is remekül megvilágítja. A nyelvjárásban rögzített folklórszövegek térségünk történetének egyedülálló emlékei, ami azért is fontos, mert olyan korban kerültek lejegyzésre, amikor még a hivatásos néprajzkutatók sem igazán meríthettek a tiszta forrásból! – írja Dr. Seres István, a könyv szerkesztője.

A könyv ára 800 Ft

Megjelent az Ízig-vérig Békés kiadvány

Elhangzott: Kecskeméti Gábor Kulturális Központ, 2017. december 7. csütörtök

Tisztelt polgármester úr, alpolgármester urak, jegyzőasszony, tisztelt képviselők, és nagyra becsült publikum! Az Ízig-vérig Békés című könyvet kiadó Csaláért Alapítvány, Barkász Sándor úr és a saját nevemben köszöntöm önöket a mai könyvbemutatón. Köszönjük érdeklődésüket.

Ez a ma bemutatandó kiadvány összefogásból, többek lelkes munkája nyomán jelenhetett meg. Az ötlet nyomán összeállt egy szerkesztőbizottság, amelynek tagjai maguk vállalták 1-1 olykor 3-4 fejezet megírását, vagy közösen arról határoztak, hogy szakértő külső segítséget kérnek egyik-másik szakterület információinak beszerzéséhez.

Eredetileg még nem volt olyan tematika, ahogy a könyv végül elnyerte a formáját, az csak a közös találkozások-tanácskozások alkalmával kristályosodott ki. A három nagyobb egység, annak fejezetei, a fejezetek tényleges tartalma. Ki-ki megkezdte a munkát és közben a fotósok is gyűjtötték, válogatták, szelektálták a felvételeiket. Aprólékos és hosszadalmas folyamattal állt össze a váz. A tördelő kiadványterveket készített. Amikor ki-ki összeadta a rá bízott munkát, a cikkek és a fotók garmadájából megkezdődhetett a tényleges szerkesztői munka, mellyel engem bíztak meg.

Mivel ekkora már túlságosan is eltelt az idő, gyors de roppant hatékony szerkesztői munkára volt szükség. Lényegében kevesebb mint két hét volt rá. Ez nem ment volna Marunákné Varga Irma tördelőszerkesztői kreativitása és lelkesedése nélkül. Az iskolai őszi szünet napjaiban, naponta 10-14 órát foglalkoztunk mi ketten a könyvvel. E nélkül nem kerülhetett volna november 7-én nyomdába, hogy most, éppen egy hónappal később bemutathassuk. Ez tehát a készítés szikár folyamata röviden.

Tisztelt hölgyeim és uraim! A lényeg azonban az önök számára nem ez. Hanem a tartalom. Miről szól az Ízig-vérig Békés című könyv? Rólunk, békésiekről. Arról, hogy kik vagyunk, hol élünk, hogyan élünk, milyen természeti környezet, milyen épületek vesznek körül, milyen közösségek tagjaiként élünk mindennapjainkkal, kik azok, akikre büszkék lehetünk, mik a hagyományaink, mi tesz minket, békésieket egyediség és összetéveszthetlenné. Erről szól.

A mai Békésről, amelyből elmaradhatatlan az alapot adó múlt is, annak eredményei, értékei. Szinte hiánytalanul benne van a könyvben mind a 44 békési helyi érték, melyet a Békési Értéktárbizottság munkája nyomán eddig azonosítottak, megneveztek. Ez is egy szempont volt,

MEGJELENT ÉS MÁR KAPHATÓ AZ ÍZIG-VÉRIG BÉKÉS CÍMŰ KIADVÁNY!

Az exkluzív kivitelű, keménykötéses, 192 oldalas, fotókkal gazdagon illusztrált könyv Békésről: közösségeiről, jeles alakjairól, természeti és egyéb értékeiről, hagyományairól, turisztikájáról és gasztronómiájáról szól.

A Családért Alapítvány által kiadott kötet igazán szép és tartalmas ajándék karácsonykor is.

KAPHATÓ:

- Cerka papírbolt
- Püski Sándor Könyvtár
- Civil Szervezetek Háza
- Antikvárium
- Fakuckó játékbolt
- Barta kereskedés
- Kulturális központ
- Békési Uszoda

Egy kötet ára mindössze 1580 Ft.

Ízig-vérig Békés – ott a helye az ön karácsonyfája alatt is!

amit már a kezdetekkor elhatároztunk.

Ez egy lokálpatrióta kiadvány, ahogy az előzőekből kiderülhetett. Nem sopánkodik, nem panaszkodik, nem felháborodik, és nem rossz értelemben nosztalgiazik, hanem progresszív, előremutató. Adni akar. Öntudatot, városszeretet érzést és ehhez muníciót. Számba veszi az értékeket és ezzel rámutat, hogy értékesek vagyunk. Egyenként és közösségként is. Senkinél sem alábbvalóak vagy bármilyen értelemben rosszabbak. Vannak, amikre és akikre büszkéek lehetünk, és legyünk is! Számomra mindezeket jelenti az Ízig-vérig Békés című könyv.

Ez egy olcsó könyv. A szerkesztőbizottság tagjai egy éven keresztül ingyenesen dolgoztak, ezért tudjuk kevésért adni. A békési pénztárcákat nem túl megterhelő áron. De a tartalom értékét nem a forintban kifejezett ára szabja meg. Bízom benne, hogy önök is így fogják gondolni.

És most röviden a könyvről: Három nagy témakörben 24 fejezet + a bevezetés 192 színes oldalon, keménykötésű, exkluzív kivitelben, mindössze 1580 Ft-ért. Ízig-vérig Békés. Ízlelgessük a címet. Ilyen fejezeteket találunk benne: Békés a közösségek városa, Békés a vizek városa, Békés a madzagosok városa, Békés a kerékpárosok városa, Békés a szolidaritás városa, Békés a hagyományörzős városa, Békés a békésiek városa. Vagyis mindenkié, aki ide tartozik. Hiszek benne, hogy aki nyitott szívvel olvassa és nem fanyalogva, a kákán is csomót keresve, az sok új

információt megtudhat, sok új színét ismerheti meg sokszínű településünknek.

Szólnom kell még arról, hogy a könyv külön értékét adják a fotók. Gazsó János és Apáti-Nagy Lajos fényképészek sok éve fotózzák a várost. Az eseményeket, a közösségeket, a természetet, és amire csak felkérést kapnak, vagy amire fotós szemük felfigyel. Óriási, többmillió fotótárunk még kiaknázatlan, rendezetlen. Ebben a könyvben a közel 250 felvétel zöme az ő munkájuk. Magas nívót képviselnek. Szemet gyönyörködtetőek. Ahogyan az itteni falakra kihelyezett fényképek is, melyek hiánytalanul Gazsó János alkotásai. Mindketten értékei a városunknak. Benne is szerepelnek a könyvben, a művészek címszó alatt. Meg vagyok róla győződve, hogy méltán. A borító külön említést érdemel. Apáti-Nagy Lajos álmodta meg és kivitelezte. Egyedi, megszólító, szimbólumokban gazdag, külön szellemi kalandot jelent a megfigyelt. Bátran vállalkozzanak rá!

Az Ízig-vérig Békés nem Mucsi könyve, nem Pálmai könyve, nem Barkász könyve és nem Szegfű könyve. Senki sem sajátíthatja ki. Ez a miénk. Legyen büszke rá mindenki, aki dolgozhatott vele a szerkesztőség tagjaként és nekik köszönöm is a hozzájárulást. A még meg nem említettek nevei most hangozzanak el: Mucsi András, Dr. Pálmai Tamás, Serfecz Dávid, S. Turcsányi Ildikó, Túri Andrea. Továbbá Balog Gáborné, Budai Tünde, Erdősné Sági Mária, Izsó Gábor és Kálmán Tibor vállalt nagyobb szerepet a cikkeknél. Őket nevesítettük a kiadvány első lapjaink is.

Az olvasóközönséget kérem, hogy fogadja nyitott szívvel és lélekkel a könyvet! Továbbá az itt, a kulturális központ kápolnatermében elhelyezett fotókiállítást, melynek szintén az Ízig-vérig Békés címet adták. Gazsó János kiállítását e szavakkal megnyitom, az Ízig-vérig Békés könyvet pedig most már útjára engedem, rábízva az olvasókra. Köszönöm a figyelmet!

Szegfű Katalin

Reformáció 501

2018 legyen az imádság éve

Többszörösen jubileumi hálaadó esztendőnkben a Magyar Református Presbiteri Szövetség missziói programjában két fontos cél szerepelt: Az egyik a reformáció értékeinek minél teljesebb felmutatása mind a gyülekezeteken belül, mind pedig világi környezetünkben, a másik pedig a gyülekezetek felkészülésének segítése a presbiter-választásra. Jó érzéssel mondhatjuk, hogy az éves programokban méltó helyet kaptak a reformáció folyamatát, értékeit, hatásait bemutató előadások, emlékjel avatások, az egyházunk és az első presbitérium megalakulására emlékező rendezvények. A Presbiteri Füzetek választási különdiada reménységünk szerint hasznos segítség volt a jelölési és választási felkészülésben. Egyedül Istené legyen a dicsőség mind a hálaadásra indító emlékeztetések áldásaiért, mind a presbiteri szolgálat megújulásának, megelevenedésének lehetőségét jelentő választások remélt eredményeiért. Abban a reményben, hogy Isten áldásának jelei megtapasztalhatók lesznek, az év végéhez és az új presbitériumok szolgálatba lépéséhez közeledve, szükséges és időszerű a jövőre vonatkozó gondolatok megfogalmazása is. Amikor a 2018-as esztendő missziói feladatait tervezzük, figyelembe kell venni a környezetünkben zajló folyamatokat, melyek közül néhányra szeretném a figyelmet ráirányítani.

A tágabb környezetet illetően az egyik legszembeütőbb jelenség, hogy a világ vallás-térképe érdekes átrendeződés alatt áll: Miközben öröme és hálaadásra ad okot, hogy dinamikus keresztyén fejlődésnek vagyunk tanúi Ázsia, Afrika és Dél-Amerika területén, ezzel párhuzamosan Európa keresztyén identitása aggasztóan meggyengült, megrendült, és a tendencia az utóbbi években nem változott, sőt a modern népvándorlás következményei ebből a szempontból további kockázatot hordoznak. Ha egyházunk, gyülekezeteink állapota elé tartunk tükröt, akkor az épülés hálaadásra okot adó jelei mellett nem lehet szó nélkül hagyni a hiányosságokat sem: a hitvallók létszámának stagnálása, a konfirmációt követő időszak integrálódási problémái a fiatal korosztályban, a szórványok működési és működtetési nehézségei és a sajnálatos etikai, gazdasági-etikai ügyek egyházi életünkben. A személyes felelősség kérdése mellett nem kerülhet meg az egyházfegyelem és ezen belül a presbiterek, a presbitériumok felelősségének kérdése sem.

Felmerül a kérdés, hogy vajon mire lesz elég a Reformáció 500 hálaadó lendülete? A következő generációknak mekkora esélyük van a Reformáció 600 megünneplésére? Bízva a Szentháromság Isten megőrző és megsegítő hatalmában, szívből szabad hinnünk, hogy lesz Reformáció 600, de az apostoli figyelmeztetés hitünkhöz

cselekedetek társítását követeli (Jak 2,14-17). Irányítsuk figyelmünket az egyik legfontosabb lehetőségre, az imádságra. Az imádságot tekinthetjük a missziói stratégia olyan „szolgálati fegyverének”, melynek folyamatosan „kéznél kell lenni”. A keresztyén egyház élete megalakulása óta ima-meghallgatás eredménye: Krisztus közbenjáró imája tartotta meg és tartja meg a keresztyénséget. Tudnunk kell, hogy ebbe a misszióba Jézus munkatársaként bekapcsolódva kell szolgálnunk. Szabad felismernünk, hogy egyházunk, gyülekezeteink jövőjének épülése a világ jelenlegi állapotában ima-támogatásra szorul, mert tudjuk, hogy az imádság közösség teremtő, közösség hordozó, közösség fenntartó hatású. Az imádság a lélek lélegzetvétele. Imádság közben lélek-energiával, jézusi energiával töltődik a lelki immunrendszer, s tudnunk kell, hogy egyéni és közösségi életünk minősége, egészsége szoros kapcsolatban van lelki immunrendszerünk állapotával. Ebben az összefüggésben az imádkozás a keresztyén ember lelki immunrendszerének az energiaforrása. Legyen ennek a kapcsolatnak a felismerése és elfogadása hatékony ösztönzés ima-szolgálatunk megerősítésére. A leghitelesebb evangéliumi biztatást Jézus mondja: *„Bizony, bizony mondom néktek, hogy amit csak kértetek az Atyától az én nevemben, megadja néktek (Jn 16,23).*

Kálvin is megerősíti ezt a bizonyosságot: *„Mert ha a bennünket sanyargató szükséglet az Úr előtt előadtuk, már abban a tudatban is bőséges megnyugvást találunk, hogy semmiféle bajunk nincs rejtve előtte, akiről meg vagyunk győződve, hogy nekünk a legjobbat akarja, és a legjobban képes rólunk gondoskodni.” (Inst 3.20.2.)* Sanyargató szükségleteink megismeréséhez hasznosnak tartom a megválasztott új presbitériumok aktivitását kérve gyülekezeteink jelenlegi körülményeinek megismerését. Ennek megvalósulását segítheti a felmérés szempontjairól kérdőívek szerkesztése, és az eredmények felhasználása az ima-szolgálatban. Nagyon fontosnak tartom, hogy az egyéni imádságok mellett kiemelt feladat legyen a közösségi alkalmakon (presbiteri bibliaórákon, konferenciákon) az imádságot folyamatos témaként kezelni a következő esztendőben.

Szorgalmazni kell ima-közösségek, ima-csoportok megalakulását és ima-témák megfogalmazását. Néhány javaslat: imádság a folyamatos reformáció megvalósulásáért, a reformáció elveinek, értékeinek megőrzéséért, az új presbitériumok hatékony gyülekezetépítő szolgálatáért, a lelkipásztor-presbiter kapcsolatok megbecsülő-inspiráló működéséért, a templom-iskola kapcsolat, pedagógus-misszió eredményességéért, országunk, nemzetünk és Európa keresztyén identitásának erősödéséért, a keresztyén hitük miatt mártír-sorsra kerülők oltalmáért és üdvéért, a Kárpát-medencei református egységért, a Presbiteri Szövetség hiteles és vonzó szolgálatáért, egyéni és családi lelki gyógyulásokért, stb.

Szolgáljon biztatással: *„Ha segítségül hívtok, és állhatatosan imádkoztok hozzám, akkor meghallgatlak benneteket. Ha kerestek majd, megtaláltok engem, ha teljes szívből kutattok irántam.” (Jer 29:12-13)* Az ima-szolgálat komolyan vételének jutalmát ígéri a zsoltárvers is: *„Közel van az Úr mindenkéhez, aki hívja, aki igazán hívja.” (Zsolt 145,18)* Mindezeket az ígéreteket, biztatásokat ismerve és hálás szívvel megköszönve remélhetjük annak megtapasztalását, hogy: *„Nagy az ereje az igaz ember buzgó könyörgetésének.” (Jak 5,16).* Ha ezzel a lélekkel, hiányosságaink megvallásával, őszinte bűnbánattal, de reménykedő odaszánással készülünk az előttünk álló esztendő szolgálataira, akkor beteljesülhet az a csoda, hogy missziói szolgálati fegyverünk, az imádság eddig nem kellően hatékony vaktöltényeit Isten élesre cseréli.

Ezzel az ajándékkal áldja meg Urunk az új esztendőt, mi pedig példamutató igyekezettel járuljunk hozzá, és mindenkit bíztassunk, hogy 2018 lehessen „az imádság éve” Isten dicsőségére, hogy egy év múlva hálaadással tekinthessünk a Reformáció 501 ajándékaira.

Dr. T.J. MRPSz Missziói és Diakóniai Bizottsági elnök

Gyülekezeti anyakönyvi hírek

(2017. július 21. – 2017. december 18.)

Megkereszteltetett: Várai Balázs, Szabó Sándor Solyom, Hegyi Réka, Fazekas Róbert Balázs, Bíró Lilla, Baji Csenge, Baji Imre, **Dávid Marcell László**, Melis Medárd, Melis Réka, Kruppa Boglárka, Erdélyi Rozália, **Erdélyi Gábor**, Molnár Hanna Mira, Fekete Georgina Alexandra, Hőgye Imre, Károlyi Laura, Hégely Balázs, Lipcsei Liliom, Lipcsei Péter, Békési Bence Sándor, Ökrös Dia Regina, Ökrös Zsófia, **Solyom Bernadett**, **Fodor Hajnalka** és Magos Dóra. *(Felnőttkereszttség vastag betűvel szedve)*

Konfirmáltak: **Dávid Marcell László**, Dávid László, Palatinus Pál, **Erdélyi Gábor**, **Solyom Bernadett** és **Fodor Hajnalka**.

Házasságukat megáldatták: Baji Márk Miklós és Karancsi Zsuzsa Ildikó, Nagy Péter és Kálmán Nóra, Bereczki Tamás és Fekete Tímea Ildikó, Vidovenyecz János és Szabó Ildikó Katalin, Liskai Krisztián Róbert és Varró Tímea, Molnár Máté református lelkipásztor és Sas Sarolta református vallásnár, Kópis Dávid és Horváth Anikó, Kis Norbert László és Mészáros Judit.

Elhunytak: özv. Szilágyi Imréné sz. Szabó Julianna (93), Varga Imréné sz. B. Szabó Irén (88), Szabó Imréné sz. Mészáros Magdolna (84), özv. Nagy Pálné sz. Valach Julianna (93), Barabás Béláné sz. Hőgye Margit (83), Hídvégi Istvánné sz. Nagy Ilona (81) - Kamut, Hajdu Gáborné sz. Bencsik Ilona (87) – Tarhos, Hídvégi László (63), özv. Kupecz Pálné sz. Balázs Mária (99) – Kamut, Kiss Lászlóné sz. Patkós Gizella (79), Kiss László (78), özv. Vas Sándorné sz. Szabó Mária (77), Molnár Lászlóné sz. Fésüs Sára Margit (81), Halász Lajos (67), özv. Tarkovacs Lászlóné sz. Kocsor Eszter (45), özv. Kovács Istvánné sz. Kovács Anna (85), Mester Gábor (84), özv. Kondacs Sándorné sz. Mucsi Anna (85), Molnár István (67), Fábíán Mátyásné sz. Képiró Julianna (85), Balog László (77), Csapó Eszter (67), Ilyés Imréné szül. Szabó Anna (77), Sánta István (77), Mladonyiczki Pál (81) – Bélmegyer, Nagy Imre (83), Mészáros Józsefné szül. Kis Anna Katalin (62), özv. Szombat Mihályné szül. Bereczki Irén (82), Zahorán János (73), Balogh Mátyás (78) – Kamut, Dávid László (53), Dr. Nagy Sándorné sz. Budai Julianna (81), Mester András (71), Hagyó Gáborné sz. Szász Julianna Eszter (77) és Péter Katalin Erzsébet (65).

Jézus mondta: „Én vagyok a feltámadás és az élet. Aki hisz énbenem, ha meghal is, él, s aki él, és hisz énbenem, az nem hal meg soha.” (Jn 11,25-26.)

Ismét volt református bál

November 18-án rendezte meg egyházközségünk a református bált – immár kilencedik alkalommal. A bál műsorának fő szervezője is dr. Püski János volt, aki kiváló művészekkel színvonalas programot állított össze. A zenét a Csökmei-testvérek szolgáltatták, az ételről Gál László és a Pince Borozó gondoskodott. Természetesen nem maradhatott el az első bálozók táncja sem, amelyet a két végzős gimnazista osztály adott. Köszönet a szervezésben nyújtott segítségéért Pálné Kis Eszternek is!

Sok boldogságot tiszteletes úréknak!

Molnár Máté református lelkész és Sas Sarolta hittan tanárnő augusztus 11-én kötötte össze közös életét a békési református templomban. Tekintve, hogy az októberi presbiterválasztási szám erre nem volt alkalmas, a karácsonyi Békési Harangszóban szeretnénk a fiatal párnak sok áldást, boldog házasság éveket kívánni!

Szeretett Gyülekezet!

Karácsonykor mintha az emberek jobban odafigyelnének másokra, magukra környezetükre. Számba veszik ki van ott velük és ki az, aki nincs. Örülnek azoknak, akikkel megoszthatják az ünnep örömét, és jó szívvel gondolnak azokra, akik nem lehetnek ott. Mi az utóbbiba tartozunk. Mert hálával a szívünkben köszönjük meg Istennek, hogy úgy látta jónak, hogy békési tartózkodásunk alatt, olyan emberekkel ismerkedhetünk meg, akik szívünkbe és gondolatainkba maradvával velünk töltik a Karácsonyt.

Mi jelenleg az ország észak-keleti csücskében 3 kicsiny faluban hirdetjük Karácsony szent üzenetét. A „mi” augusztustól Istennek hála három főre bővült, hiszen megérkezett hozzánk kisfiunk, Sámuel Csaba. Immár négy hónaposan aranyozza be életünk minden percét, és aki Isten kegyelméből advent első vasárnapjától hivatalosan is a Magyar Református Egyház tagja. Ezúton szeretnénk, immár mi, így hárman, Istentől jövő, áldott, békés, boldog, szeretetben gazdag karácsonyi ünnepelést kívánni a Békési, Bélmegyeri, Kamuti és Muronyi gyülekezet minden egyes tagjára! Isten áldja Önöket.

Tisztelettel és szeretettel:

Németh Sámuel Csaba, Némethné Juhász Bettina és Németh Csaba

